



Testare la limba și literatura română

Clasa a XI-a

Model de subiect

• **Citește cu atenție următorul text și răspunde fiecărei cerințe formulate mai jos:**

*El râdea; iar Moțoc, silindu-se a râde ca să placă stăpînului, simțea părul zburîndu-i-se pe cap și dinții săi clănțănind. Și cu adevărat era groază a privi această scenă sîngeroasă.(...)Mulți lefecii periră, dar în sfîrșit nu mai rămasă nici un boier viu. Patruzeci și șapte de trupuri zăceau pe parchet! În lupta și trînta aceasta, masa se răsturnase; ulcioarele se spărseseră și vinul amestecat cu sînge făcuse o baltă pe lespezile salei. Odată cu omorul de sus, începuse uciderea și în curte. Slugile boierilor, văzîndu-se lovite fără veste de soldați, plecară de fugă. Puțini care scăpară cu viață, apucînd a sări peste ziduri, dasă larmă pe la casele boierilor; și invitînd pre alte slugi și oameni boierești, **burzuluișeră** norodul și tot orașul alergase la poarta curții, pre care începuse a o tăia cu protivire. Gloata **se întărîta** din mult mai mult.*

Lăpușneanul, pre care îl înștiințase de pornirea norodului, trimise pre armașul să-i întrebe ce vor și ce cer? Armașul ieși.

— *Ei, vornice Moțoaice, zise apoi înturnîndu-se spre acesta, spune, n-am făcut bine că m-am mîntuit de răii aceștii și am scăpat țara de o așa rîie?*

— *Măria-ta, ai urmat cu mare înțelepciune, răspunse **mârșavul** curtezan; eu de mult aveam de gînd să sfătuiesc pre m.ta la aceasta, dar văd că înțelepciunea măriei-tale au apucat mai nainte și ai făcut bine că i-ai tăiat; pentru că... fiindcă... era să...*

— *Văd că armașul întîrzie, zise Lăpușneanul curmînd pre Moțoc, care se învîlmășea în vorbă. Îmi vine să poruncesc să deie cu tunurile în prostimea acea. Ha, cum socoți și dumneata?*

— *Așa, așa, să-i împuște cu tunurile; nu-i vreo pagubă c-or muri cîteva sute de moijici, de vreme ce au perit atîta boieri. Da, să-i omare de istov.*

— *M-așteptam s-aud asemenea răspuns, zise cu **oțărâre** Lăpușneanul, dar să vedem întăi ce vror.*

În vremea aceasta, armașul se suise pe poarta curții și, făcînd semn, strigă:

— *Oameni buni! Măria-sa vodă întreabă ce vreți și ce ceriți? si pentru ce ați venit așa cu zurba?*

Prostimea rămasă cu gura căscată. Ea nu se aștepta la asemenea întrebare. Venise fără să știe pentru ce au venit și ce vrea. Începu a se strînge în cete, cete, și a se întreba unii pe alții ce să ceară. În sfîrșit începură a striga:(...)

— *Moțoc să moară! — Capul lui Moțoc vrem!*

Acest din urmă cuvînt, găsind un eho în toate inimile, fu ca o schinteie electrică. Toate glasurile se făcură un glas și acest glas striga: „Capul lui Moțoc vrem“.

— Ce cer? întrebă Lăpușneanul, văzînd pre armașul intrînd.

— Capul vornicului Moțoc, răspunse.

— Cum? Ce? strigă acesta sărînd ca un om ce calcă pe un șărpe; n-ai auzit bine, firtate! vrei să șuguiești, dar nu-i vreme de șagă. Ce vorbe sînt aceste? Ce să facă cu capul meu? îți spun că ești surd; n-ai auzit bine!

— Ba foarte bine, zise Alexandru-vodă, ascultă singur. Strigările lor se aud de aici.

Într-adevăr, ostașii nemaiîmpotrivindu-se, norodul începuse a se cățăra pe ziduri, de unde striga în gura mare: „Să ne deie pe Moțoc! Capul lui Moțoc vrem!“

— Oh! păcătosul de mine! strigă ticălosul. Maică preacurată fecioară, nu mă lăsa să mă prăpădesc!... Dar ce le-am făcut oamenilor acestora? Născătoare de Dumnezeu, scapă-mă de primejdia aceasta și mă jur să fac o biserică, să postesc cît voi mai ave zile, să ferec cu argint icoana ta cea făcătoare de minuni de la monăstirea Neamțului!... Dar, milostive doamne, nu-i asculta pre niște proști, pre niște mojici. Pune să deie cu tunurile într-înșii... Să moară toți! Eu sînt boier mare; ei sînt niște proști!

(Costache Negruzzi, **Alexandru Lăpușneanul**)

Cerințe:

1. Notează câte un sinonim și câte un antonim pentru termenii marcați. 1p
2. Interpretează semnificația secvenței: *Dar, milostive doamne, nu-i asculta pre niște proști, pre niște mojici. Pune să deie cu tunurile într-înșii... Să moară toți! Eu sînt boier mare; ei sînt niște proști!* 1,5p
3. Explică, într-un enunț, sensul expresiei: *Și pentru ce ați venit așa cu zurba?* 1p
4. Exprimă-ți opinia, în 15-20 de rînduri, despre relația dintre Lăpușneanu și Moțoc, așa cum reiese din fragmentul citat, evidențiind raportul dintre idee și mijloacele de realizare artistică. 2p
5. Realizează portretul domnitorului pe baza trăsăturilor surprinse în textul dat. (10-15 rînduri) 1,5p

Notă:

- Se acordă **1p.** pentru respectarea normelor de redactare și **1p.** din oficiu.
- Timpul de lucru este de **1 oră**. Toate subiectele sunt obligatorii.

SUCCES!